

اخلال در تکوین یک پروسه مقتضی به فساد است

بخش سوم و ختم

دردو بخش ماضی صحبت ما بنده یک مثال سچۀ افغانی از یادداشت های ذات البینی مجاهدین را که در آن از مداخلۀ دستهای بیگانگان در قضایای داخلی افغانها احساس و استشمام نمی گردید خدمت خوانندگان گرامی ارائه نمودم.

و در مثال دومی که زمان محدودی از آغاز مبارزات مردم افغان سپری گردیده بود، راپوری را مطالعه نمودیم که در آن از مداخلۀ قدرتهای بیگانه در قضایای داخلی و مبارزۀ آزادیخواهان افغان که علیه مدعیان قدرت در کابل و سراسر کشور که با همکاری عریان سردمداران اتحاد شوروی غصب مقام نموده بودند، گزارشات مستندی خدمت خوانندگان تقدیم نموده بودم.

در بحث امروزی یادداشتی را بیرون نویسی می نمایم که در آن مثالی از مساعی و تب وتلاش های سازمان ملل برای حل قضایای بغرنج افغانستان صحبت می کند. ناگفته هوداست که این سازمان جهانی با آقای کوردوویز فعالیت های خود را جهت در یافت طرق حل معضله افغانستان آغاز کرد و بعد از ختم مأموریت های نمایندگان خاص سرمنشی که آخرین آن آقای لخصربراهیمی بود- این مساعی به مؤفقتی چشمگیری که منجر به پیاده شدن صلح و امنیت در افغانستان شده بتواند، نیانجامید. البته ختم و شکست قوای شوروی و اخراج قوای آن از افغانستان که پای نماینده خاص سرمنشی ملل متحد در میان بود از این امر مستثنی است و آنرا کنار می گزاریم.

اینک توجه خوانندگان محترم به مصاحبه ای ذیل معطوف می دارم:

به تاریخ ۱-۱۱-۱۹۹۴ مکتوبی از آقای محترم ملک، مدیرمسئول جریده فرهنگ مربوط «مرکز فرهنگی افغانستان» از بن، پایتخت آلمان غرب با متن ذیل مواصلت کرد:

بعد از القاب:

« قرار اطلاع، شما جدیداً از کویت و نواحی افغانستان به آلمان بر گشته اید. ما به ارتباط سفر شما در مورد رویدادها و اوضاع جاری در افغانستان سؤالاتی ترتیب نموده ایم، تا آنرا در نشرات مرکز فرهنگی افغان به چاپ برسانیم.

امید است با جواب دادن به سؤالات ذیل مارا ممنون سازید:

س- جناب شما به حیث عضو هیأت مشورتی ملل متحد در حل سیاسی قضیه افغانستان اخیراً به کویت پاکستان رفته بودید، لطفاً برای خوانندگان نشرات این مرکز در مورد هدف و اجندای مجلس، جریان مذاکرات هیأت با جوانب مختلف قضیه کشور و نتایجی که از آن تا حال به دست آمده است، معلومات ارائه دارید.

س- اعضای مجلس چند نفر بوده و لطف فرموده آنها را برای ما معرفی کنید. همچنان خواهشمندم تا در مورد این که هیأت با مجلس عمومی چگونه تشکیل و ترکیب یافته و وظایف و مسؤولیت های چه سان تقسیم گردیده است، برای ما معلومات ارائه فرمائید.

س- هیأت تا حال با کدام جوانب ذیدخل در بحران افغانستان، اعم از تنظیمات مجاهدین و سایر قوه های داخلی و یا خارجی، مذاکره کرده است.

س- تعیین اعضای هیأت مشورتی و مجلس عمومی به کدام معیار صورت گرفته است؟

س- دورنمای آینده مذاکرات و فعالیت های این اقدام را چگونه ارزیابی می کنید، آیا اعضای این هیأت برای بیشبرد اهداف در محل مذاکرات باقی خواهند ماند، که امیدی برای آینده و حل بحران کشور باشد؟

س- عکس العمل ممالک ذیدخل در قضیه کشور اعم از ممالک همسایه، دول عربی و غربی چگونه می باشد.

نوت: اگر معلوماتی داشته باشید که در پرسش های فوق نیامده باشد، لطفاً آنرا برای ما بنویسید.

اشبورن ۱۹۹۴/۱۱/۱۰

اقتباس از مجله (افغانستان در آئینه مطبوعات) شماره ۱۰۰ قوس ۱۳۷۳ مطابق به نومبر ۱۹۹۴

نامه احسان الله مایار با بعضی اضافات، به جواب محترم آقای ملک:

دوست عزیز آقای ملک!

مکتوب مورخه ۱۹۹۴/۱۱/۱ شمارا با تشکر گرفتم. در ضمن جناب شما در رابطه به سفر من و اشتراک در جلسات مشورتی افغانها با نماینده خاص سرمنشی ملل متحد آقای محمود میستیری و هیئت معیتی وی درکویت پاکستان سؤالاتی طرح نموده اید که بالترتیب به جواب های آن می پردازم:

قبل از تقدیم پاسخ سؤالات شما لازم است برای درک چگونگی مأموریت فعلی آقای محمود میستیری نماینده خاص آقای بوتروس غالی، سرمنشی ملل متحد توضیح داده شود که این مأموریت نامبرده بنابر فیصله ماه نوامبر ۱۹۹۳ مجمع ملل متحد درباره افغانستان که با ملاحظه اوضاع نابسامان وطن عزیز ما از سرمنشی ملل متحد به عمل آمده بود تا برای خاتمه دادن به بحران داخلی و به وجود آوردن تفاهم بین گروه های مختلف صرف مساعی نماید، سرچشمه گرفته که با اعلامیه شورای امنیت در آغاز سال ۱۹۹۴ تأیید گردیده است.

به اساس این توافق بود که آقای محمود میستیری، دیپلمات تونس از طرف سرمنشی ملل متحد به این وظیفه مأمور گردید.

آقای میستیری در بهار سال جاری (۱۹۹۴) بار اول با هیئت معیتی خود برای کسب معلومات و ارزیابی اوضاع در کشور به داخل افغانستان و هم به کشورهای مجاور و ذیعلاقه در منطقه مسافرت نموده و با رهبران افغانی و مقامات کشورهای ذیعلاقه ملاقات و مذاکره نموده و در ختم آن در ماه می (۱۹۹۴) راپور مقدماتی خود را به سرمنشی ملل متحد تقدیم نموده است. این راپور مقدماتی ضمن تشریح اوضاع در افغانستان و امکانات خاتمه دادن به منازعات فعلی را از طریق ایجاد تفاهم بین تمام عناصر مؤثر جامعه افغانی و تشکیل لویه جرگه که شامل نمایندگان تمام اقشار مردم افغانستان باشد، بررسی می نمود.

به اساس این راپور به آقای میستیری صلاحیت داده شد تا مساعی خود را در جهت ایجاد صلح در افغانستان ادامه بدهد چنانچه آقای میستیری و همکاران وی در ماه سپتامبر گذشته به منطقه مراجعه نموده پس از تماس های مقدماتی مرحله دوم مأموریت خود را با دعوت نمودن تمام رهبران تنظیم های موجود افغانی برای یک گردهمائی مقدماتی جهت بحث درباره طرز العمل آینده آغاز نمود. اگرچه در تماسهای ابتدائی تقریباً تمام رهبران موافقه اشتراک خود و یا نمایندگان با صلاحیت شانرا در این گردهمائی وعده کرده بودند ولی وقتیکه تاریخ و محل اجتماع تثبیت گردید بعضی از آنها از حاضر شدن به مجلس و یا فرستادن نمایندگان شان خودداری ورزیدند منجمله آقای ربانی عدم اشتراک خود را نسبت به شمولیت عبدالرشید دوستم در این اجتماع وانمود کرد. در نتیجه اجتماع صورت گرفته نتوانست و باین قسم مرحله دوم مساعی آقای میستیری به ناکامی منجر گردید. نماینده خاص سرمنشی ملل متحد و شخص سرمنشی آن مؤسسه جهانی این ناکامی را نادیده گرفته بلافاصله به آغاز و تدویر مرحله سوم مساعی صلح تصمیم گرفتند که در نتیجه تجویز به عمل آمد تا از یک عده شخصیت های بیطرف (غیر وابسته به تنظیم ها) از داخل افغانستان و هم از جمله افغانهای مهاجر افغان در خارج کشور دعوت به عمل آورد که

برای مشوره با هیئت ملل متحد در شهر کویت پاکستان اجتماع نموده طرق خارج شدن از بن بست فعلی را مورد بحث قرار دهند و بعداً برای تماس با رهبران و دیگر عناصر مؤثر در داخل کشور به معیت یک تعداد از مدعوین افغانی و هیئت ملل متحد به افغانستان سفر نمایند.

همان است که این جلسه مشورتی که از تاریخ ۲۹ سپتمبر ۱۹۹۴م الی ۱۵ اکتوبر ۹۴ در کویت بلوچستان ادامه یافت و در ختم آن با اشتراک عده محدودی از مدعوین تماسهای مستقیم با اطراف ذیل در داخل افغانستان گرفته شده که سلسله آن تا شروع ماه نومبر ادامه داشت.

تا جائیکه به خاطر دارم (دسمبر ۲۰۱۵) محترمانیکه با آقای میستیری ذریعه طیاره مخصوص وی به افغانستان سفر کردند عبارت بودند که از آقایون داکتر محمدیوسف، داکتر عبدالصمدحامد، داکتر عبدالستار سیرت، داکتر سراج الدین رسولی و یکی دو محترمانیکه اسم های شان را به خاطر ندارم.

بعداً از استادگرامی و دوست محترم داکتر محمدیوسف شنیدم مذاکرات در داخل افغانستان با گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی افغانستان، در عمارت و تفریحگاه اعلیحضرت محمدظاهرشاه، پادشاه سابق افغانستان در کرانه بندنگلو و در جبل السراج با قوماندان سرشناس جمعیت اسلامی (ربانی) احمدشاه مسعود در جبل السراج و عبدالرشید دوستم در شبرغان صورت گرفت.

و اینک بعد گزارش مختصر بالا به پاسخ سوال های شما می پردازم:

سؤال- جناب شما به حیث عضو هیأت مشورتی ملل متحد در حل سیاسی قضیه افغانستان اخیراً به کویت پاکستان رفته بودید، لطفاً برای خوانندگان نشرات این مرکز در مورد هدف و اجندای مجلس، جریان مذاکرات هیأت با جوانب مختلف قضیه کشور و نتایجی که از آن تا حال به دست آمده است، معلومات ارائه دارید.

جواب- چون اجلاس اصلاً ماهیت مشورتی را داشت کدام اجندای قبلی ترتیب نگردیده بود. نماینده خاص سرمنشی ملل متحد هدف این اجتماع را عبارت از مشوره و تبادل نظر درباره طرق خاتمه دادن به منازعات فعلی و نائل شدن به صلح دائمی باشد به مجلس توضیح و در راه رسیدن به این مأمول طالب نظریات مدعوین گردید. جریان مذاکرات مجلس وقتاً فوقتاً توسط سخنگویان هیئت نشر شده است لیکن چگونگی این مذاکرات و نتایج حاصله از آن برحسب معمول تا زمانیکه راپور نهائی هیئت خاص تکمیل و به سرمنشی ملل متحد تفویض می گردد افشاء نخواهد شد.

س- اعضای مجلس چند نفر بوده و لطف فرموده آنها را برای ما معرفی کنید. همچنان خواهشمندم تا در مورد این که هیأت با مجلس عمومی چگونه تشکیل و ترکیب یافته و وظایف و مسؤولیت های چه سان تقسیم گردیده است، برای ما معلومات ارائه فرمائید.

ج- در اجلاس مشورتی افغانها سی و هشت نفر شرکت داشتند (لست اشخاص در پائین دیده شود)

در جلسات مشورتی افغانها با هیئت خاص سرمنشی ملل متحد جهت بررسی جوانب مختلف قضیه افغانستان سه کمیته اختصاصی ذیل نیز تعیین گردید:

۱: کمیته سیاسی

۲: کمیته قوای امنیتی

۳: کمیته آتش بس

۴: کمیته توحید و انسجام

کمیته های سه گانه اولی طی جلسات متعدد راپور های خود را ترتیب نموده و به جلسات عمومی ارائه نمود که بعد غور و بحث در آن باره هرکدام به حیث راپور مشورتی جدگانه پذیرفته شد.

به منظور انجام بین راپورها و ترتیب راپور نهائی کمیته چهارمی توحید و انسجام در جلسه ۱۱/۱۲ تعیین گردید.

این کمیته طی چند جلسه از تاریخ ۱۳ الی ۱۵ نومبر راپور نهائی خود را ضمن یک راپور هر سه قسمت تنظیم نموده و به مجلس عمومی ارائه گردید که موافقت مجلس عمومی را حاصل نمود.

(لست کمیته ها و اشخاص مربوط دیده شود)

س- هیأت تا حال با کدام جوانب ذیدخل در بحران افغانستان، اعم از تنظیمات مجاهدین و سایر قوه های داخلی و یا خارجی، مذاکره کرده است.

ج- در جواب سؤال اول گفته شد که آقای میستیری و هیئت همراه وی در این دوره مأموریت خود با اکثر عناصر مؤثر جامعه افغانی اعم از رهبران تنظیم ها، علمای دین، سران قومی و شخصیت های ملی، سیاسی و فرهنگی ملاقات نموده و نظریات هیئت مشورتی را با آنها مورد بحث قرار داده اند و نظر آنها را در زمینه جویا شده اند. همچنان هیئت خاص ملل متحد در طی این دور مسافرت های خود در منطقه با مقامات مسئول همجوار و ذی علاقه درباره قضیه افغانستان و جریانات فعلی آن در رابطه به مأموریت ملل متحد تبادل افکار نموده مساعدت آنها را در راه پشتیبانی مؤثر از مساعی ملل متحد تقاضا نموده اند.

س- تعیین اعضای هیأت مشورتی و مجلس عمومی به کدام معیار صورت گرفته است؟

ج: از اینکه مرجع دعوت کننده اعضای مجلس مشورتی افغانها را نظر به کدام معیار دعوت نموده اند اظهار نظر کرده نمی توانم، اگر این سؤال به مرجع دعوت کننده راجع گردد یقیناً جواب قناعت بخشی داده بتوانند.

س- دورنمای آینده مذاکرات و فعالیت های این اقدام را چگونه ارزیابی می کنید، آیا اعضای این هیأت برای پیشبرد اهداف در محل مذاکرات باقی خواهند ماند، که امیدی برای آینده و حل بحران کشور باشد.

ج: در باره نتایج مساعی نماینده خاص سرمنشی ملل متحد و هیئت معیتی وی اظهار نظر کردن پیش از وقت است اما می توان گفت که آقای میستیری و همکاران وی با وصف جنبه های پرپیچ قضیه نسبت به پیشرفت عملیه پیاده کردن صلح در افغانستان خوش بین بوده و چطوریکه آقای میستیری خطاب به مردم افغانستان اظهار کرده است سازمان ملل افغان هارا ترک نکرده و در هر شرایط با آنها خواهد بود.

س- عکس العمل ممالک ذیدخل در قضیه کشور اعم از ممالک همسایه، دول عربی و غربی چگونه می باشد؟

نوت: اگر معلوماتی داشته باشید که در پرسش های فوق نیامده باشد، لطفاً آنرا برای ما بنویسید.

ج- تا جائیکه از اظهارات آقای میستیری و سخنگویان هیئت صلح ملل متحد استنباط می گردد عکس العمل کشورهای همجوار و دول غربی رویهمرفته مساعد بوده و هر کدام از مساعی ملل متحد استقبال نموده و همکاری خود را در راه عملی شدن مأموریت مذکور وعده داده اند که در این رابطه اعلامیه اخیر وزارت خارجه ایالات متحده امریکا که پشتیبانی قاطع خود را از مساعی ملل متحد اعلام نموده حائز اهمیت خاص می باشد. ختم.

نماینده خاص سرمنشی ملل متحد و اعضای معیتی وی:

- محمود میستیری، Mahmud Mithri

- ستوریوس موسوریس، Sitorios Mousouris

- سانتوش، Santos

- اوکیلو، Ocillo

فهرست اعضای مجلس (ضمیمه اول)

- ۱- گل آغا شیرزی
- ۲- انجنیر احمد رشید
- ۳- پروفیسر رسول امین
- ۴- همایون شاه آصفی
- ۵- غلام علی آئین
- ۶- پروفیسر عبدالسلام عظیمی
- ۷- شاه محمدبلوچ
- ۸- محمد علم فیضی
- ۹- محمدنعیم فراهی
- ۱۰- حبیب الله غالب
- ۱۱- سلطان محمودغازی
- ۱۲- حفیظ الله فیض یار
- ۱۳- داکتر عبدالصمد حامد
- ۱۴- قوماندان عبدالحق
- ۱۵- شریف حسین
- ۱۶- عبدالاحد کرزی
- ۱۷- جنرال عبدالحکیم کتوازی
- ۱۸- امیرللی
- ۱۹- سیدشمس الدین مجروح
- ۲۰- عبدالحکیم مخدوم
- ۲۱- جنرال اسدالله منگل
- ۲۲- حاجی عبدالحسین مقصودی
- ۲۳- سیدفاضل غنی کامه وال
- ۲۴- انجنیر احسان الله مایار
- ۲۵- داکتر احمدیوسف نورستانی
- ۲۶- دگروال پادشا میر
- ۲۷- داکتر سراج الدین رسولی
- ۲۸- محمدصدیق راشد سلجوقی

- ۲۹- علم شاه
- ۳۰- پروفیسر عبدالستار سیرت
- ۳۱- مولوی تره خیل
- ۳۲- جنرال عبدالرحیم وردگ
- ۳۳- محمدامین وردگ
- ۳۴- عزیزالله واصفی
- ۳۵- قاضی محمدامین وقاد
- ۳۶- حاجی سلیمان یاری
- ۳۷- کاظم یزدانی
- ۳۸- داکتر محمدیوسف

نوت: فهرست نام ها به ترتیب الفبای لاتین ترتیب یافته که در دری نیز بهمان وضع باقی مانده است.

فهرست اعضای کمیته ها (ضمیمه دوم)

- ۱- کمیته سیاسی:
- داکتر محمد یوسف رئیس
- قاضی محمدامین وقاد معاون
- پروفیسر رسول امین منشی
- گل آغا شیرزی عضو
- همایون شاه آصفی عضو
- پروفیسر غلام علی آئین عضو
- پروفیسر عبدالسلام عظیمی عضو
- سلطانمحمود غازی عضو
- عبدالاحد کرزی عضو
- داکتر احمدیوسف نورستانی عضو
- پروفیسر عبدالستار سیرت عضو
- عزیزالله واصفی عضو
- حاجی سیمان یاری عضو

۲- کمیته قوای امنیتی:

جنرال عبدالحكيم كتوازی رئیس
داکتر سراج الدین رسولی معاون
قوماندان عبدالحق منشی
علم شاه عضو
امیرللی عضو

۳- کمیته آتش بس:

پروفیسر غلام علی آئین رئیس
جنرال عبدالرحیم وردگ منشی
محمدنعیم فراهی عضو
قوماندان عبدالحق عضو
جنرال عبدالحكيم كتوازی عضو
انجنیر احسان الله مایار عضو
داکتر احمدیوسف نورستانی عضو
حاجی سلیمان یاری عضو

۴- کمیته توحید و انسجام:

پروفیسر عبدالستار سیرت رئیس
پروفیسر رسول امین منشی
پروفیسر غلام علی آئین عضو
جنرال عبدالحكيم كتوازی عضو
حاجی عبدالحسین مقصودی عضو
داکتر سراج الدین رسولی عضو
علم شاه عضو
جنرال عبدالرحیم وردگ عضو
داکتر محمدیوسف عضو

قطار اول نشسته از راست به چپ: حاجی عبدالحسین مقصودی، محمدنعیم فراهی، غلام علی آئین، داکتر محمدیوسف، پروفیسر عبدالستار سیرت،

محمود میستیری، قاضی امین وقاد، گل آغاشیرزی، سید شمس الدین مجروح، امیرللی، پروفیسر عبدالسلام عظیمی

ایستاده از راست به چپ قطار اول: + عبدالحکیم مخدوم، جنرال عبدالرحیم وردگ، شاه محمد بلوچ، داکتر احمد یوسف نورستانی، کاظم یزدانی، احسان الله مایار، پروفیسر رسول امین، ستوریوس میسوریوس، جنرال عبدالحکیم کتوازی، سیدفاضل غنی کامه وال، سنتوش، + داکتر سراج الدین رسولی، +، +، عزیزالله واصفی، حفیظ الله فیضیار، سلیمان یاری، دگرمن پادشامیر، +.

ایستاده قطار دوم: + داکتر عبدالصمد حامد، همایون شاه آصفی، راشد سلجوقی، انجنیر احمد رشید، + محمد امین، + اوکیلو یاددهانی: در عکس محترمان سلطان محمود غازی، قوماندان عبدالحق حاضر نبودند.

سیمای مولوی تره خیل را به خاطر ندارم احتمالاً از دو شخص ایستاده در عقب سید شمس الدین مجروح و امیرللی یکی از آنجمله باشد.

خوانندگان توجه خواهند نمود که بنده در عنوان این سلسله از اخلال در تکوین یک پروسه صحبت نموده ام. جهت استدلال در این باره در نظر است تا مختصر و فشرده نظر شخص خود را خدمت تقدیم دارم.

از سپتمبر سال ۱۹۷۸ که افغانستان را ترک نمودم در هفته سوم اقامتم در کراچی با یک تعداد دوستان افغانستان مبارزات ناچیز خود را علیه نظام حاکم در افغانستان آغاز نمودم و تا واقعه یازدهم سپتمبر ۲۰۰۱ در نیویارک دوام داشت و در این مدت بیش از بیست و چند سال با اکثر کسانی که از خود نام و نشان داشتند و در سطح بلند مبارزات قرار داشتند تماس های مستقیم داشتم.

البته مانند بنده یک تعداد بی شمار افغانهای وطن دوست و آزادیخواه در جمله اکناف جهان در حلقات کوچک و بزرگ در راه نجات کشور و اعلای کلمت الله سهم داشتند که صدها و یا بیشتر آنها گمنام از جهان رخت بستند و آرزوی بازدید یک افغانستان در صلح و امنیت را با خود به خاک بردند. جنت مکان شان

با هر عنوانیکه بنامیم در آخرین مرحله قیل از تولد نظام نوین در افغانستان چهارگروه از طرف نماینده خاص سرمنشی ملل متحد آقای لخصر براهیمی، قبلاً نیز باری نمایندگی سرمنشی را بعهده داشت لیک از وظیفه استعفاء نمود، در اجلاس بُن دعوت گردید.

چهار گروه فوق عبارت بودند از :

- پروسۀ روم که در رأس آن اعلیحضرت محمدظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان قرار داشت
- ائتلاف شمال که از گروه های مخالف علیه نظام حاکم طالبان در افغانستان نمایندگی می کردند
- پروسۀ صلح قبرس
- گروه صلح پشاور

با توافقات بُن نظام وساختار سیاسی ایکه بالای ملت افغان تحمیل گردید، قیل از آن توسط حملات غول پیکر ایالات متحده امریکا نظام طالبان در افغانستان از بین برداشته شده بود، که به عقیده ناچیز بنده از همان اخلاص بزرگ در تکوین یک پروسه نمایندگی می کند.

حملات امریکا در افغانستان همه جنبش های آزادیخواهان افغان را که احتمال دارد به جایی میرسید قلع و قمع نمود که هیچ گونه تأثیری در نظام آینده افغانستان از خود به جا نگذاشت.

ازاینکه این اخلاص و مداخله نظامی با سرازیر شدن ملیارد ها دالر در اداره و جامعه افغانی چگونه تغییراتی در میهن ما بار خواهد آورد حاجت به بیان ندارد. لیک امروز ما شاهد وضع ناگواری در افغانستان استیم که آینده آن مستور بوده که یقیناً به نفع ملت افغان نخواهد بود.

